

درس دهم: مسئولیت همگانی

تصویر کنید :

* کسی اجناس بی کیفیت را به عنوان کالای مناسب به مشتریان بفروشد.



* خانواده ای در جنگل آتش روشن می کند یا زباله ها را آنجا رها می کند.



* دانش آموزی به اموال مدرسه آسیب می رساند.



* خودرویی به علت نقص فنی زیاد دود میکند و باعث آلودگی هوا می شود.



ممکن است کسی با دیدن این کارها بگوید:

من خجالت می کشم چیزی بگویم، اگر من را جلوی دیگران ضایع بکند
چه؟!

من می ترسم. شاید با من با تندی برخورد کند

بالاخره یک نفر پیدا می شود و به او تذکر می دهد

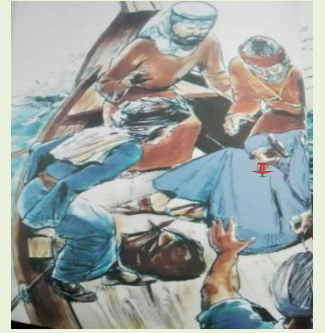
به من چه ارتباطی دارد؟ مگر من مسئول کارهای مردم هستم

فعالیت
کلاسی

به نظر شما آیا هریک از دلایل بالا میتواند برای تذکر ندادن به دیگران قابل پذیرش
باشد ؟ چرا؟

خیر مردم نباید نسبت به جامعه و سرنوشت دیگران و آینده بی تفاوت باشند

در گذشته مردم با کشتی های بادبانی به مسافرت می رفتند با حوادث گوناگون روبرو بودند سرنشینان کشتی به خوبی درک می کردند که چقدر عاقبت و سرنوشتشان به یکدیگر گره خورده است یا با هم نجات می یابند یا در دریا غرق می شوند. حال اگر کسی در کشتی جایی را که نشسته سوراخ کند و بگوید جای خودم است دیگر سرنشینان چه عکس العملی نشان می دهند؟ آیا کسی می گوید به من ربطی ندارد یا کسی به بهانه خجالت کشیدن از کنار او می گذرد؟



جامعه نیز مانند کشتی است و مردم آن همچون سرنشینان کشتی اند که سرنوشتشان به هم گره خورده است برای همین اگر در جامعه کسی بخواهد قوانین را زیر پا بگذارد نمی توان به سادگی از کنار خطا و گناهش گذشت.

توصیه یکدیگر به کار خیر و پسندیده و باز داشتن از کار ناپسند

**امر به معروف
و نهی از منکر**

سوال: چرا مومنان مسئولیت بیشتری درباره امر به معروف و نهی از منکر دیگران دارند؟

زیرا آنها ولی یکدیگر ند یعنی یکدیگر را دوست دارند نسبت به سرنوشت هم احساس مسئولیت بیشتری دارند آنها همانطور که از سعادت و خوشبختی خود لذت میبرند خوشبختی دیگران هم برایشان مهم است و شادی آور است آنها میدانند رسیدن به سعادت دنیا و آخرت تنها با عمل به دستورات دین یعنی انجام اعمال نیک و ترک گناهان امکان پذیر است به همین دلیل هم خودبه دستورات عمل میکند و هم دیگران را به انجام کارهای نیک دعوت میکند و از کارهای ناپسند باز میدارد.

شبهت جامعه و کشتی:

جامعه مانند کشتی و مردم آن همچون سرنشینان کشتی اند که سرنوشت آنها به هم گره خورده است. اگر در جامعه شخصی بخواهد قوانین الهی یا اجتماعی را پا بگذارد نمی توان به سادگی از خطا و گناه وی گذشت. یکی از دلایل مسئولیت افراد جامعه نسبت به هم توصیه ی یکدیگر به کار خیر و پسندیده و باز داشتن از کار ناپسند است. این کار همان (امر به معروف و نهی از منکر است).

والمؤمنون والمؤمنات بعضهم
أولياء بعض يأمرون بالمعروف
وينهون عن المنكر

مردان و زنان مومن دوستدار
ویا ور یکدیگرند (واز این رو
یکدیگر را { امر به معروف
ونهی از منکر میکنند

آثار ترک امر به معروف و نهی از منکر

مردم نسبت به سرنوشت هم بی تفاوت میشوند - کارهای نادرست و ناپسند در جامعه رواج میابد - زشتی انجام این کارها از بین می رود تا جایی که بعضی از زشتی ها معروف و خوب شناخته می شوند مانند بی حجابی - تعالیم و دستورات دینی در میان مردم فراموش می شود - انسان های فاسد بر مردم مسلط می شوند و رحمت و برکت خداوند از آن جامعه برداشته و مستحق عذاب الهی می شود.

حتما امر به معروف و نهی از منکر کنید وگرنه شرورترین افراد جامعه بر شما مسلط خواهند شد و در این صورت بهترین های شما هم اگر دعا کنند مستجاب نخواهد شد

امام کاظم علیه السلام در باره

امر به معروف و نهی از منکر می فرماید:



سؤال: با توجه به سخن امام علی علیه السلام جایگاه امر به معروف ونهی از منکر را در میان اعمال

نیک بیان کنید.

همه کارهای نیک و حتی جهاد در راه خدا در مقایسه با امر به معروف ونهی از منکر مانند قطره در برابر دریایی پهناور و ضعیف است خداوند سبحان اقوام پیش از شما را عذاب نکرد مگر به دلیل اینکه امر به معروف ونهی از منکر را ترک کردند پس بی خردان آنها را به دلیل انجام معصیت ها عذاب کرد و خردمندان را به دلیل نهی نکردن از زشتی ها

برخی زشتی ها به عنوان کار معروف و خوب شناخته می شوند

تعالیم و دستورات دین در میان مردم فراموش می شود



انسانهای فاسد بر مردم مسلط می شوند



رحمت و برکت خداوند از آن جامعه برداشته و مستحق عذاب الهی می شوند



امام کاظم (ع) می فرماید:

حتماً امر به معروف و نهی از منکر کنید و گرنه شرور ترین افراد جامعه بر شما مسلط خواهند شد و در این صورت بهترین های شما هم اگر دعا کنند، دیگر مستجاب نخواهد شد

شخصی را تصور کنید که در جمع دیگران غیبت میکند. در جدول زیر نتایج نهی از منکر کردن و پیامد ترک آن را بنویسید.

فعالیت کلاسی

اگر نهی از منکر نشود	اگر نهی از منکر بشود
او خوشحال می شود و باز هم تکرار میکند	او دیگر این گناه را حداقل در آن جمع انجام نمیدهد
آبروی غیبت شونده در میان آن جمع می رود	آبروی غیبت شونده حفظ و از او دفاع می شود
به زشتی کارش پی نمی برد	به زشتی عمل خود پی می برد و آن را تکرار نمیکند
به عاقبت کارش فکر نمیکند	به عاقبت کارش فکر میکند بعد صحبت میکند



- ۱) گاهی با دیدن یک گناه روی خود را برگردانیم و با فرد خطاکار به سردی رفتار کنیم
- ۲) گاهی شخص خطا کار متوجه اشتباهش نیست باید با مهربانی و با برخورد خوب او را متوجه اشتباهش کنیم
- ۳) با احترام از فرد خاطی بخواهیم که کارش را تکرار نکند
- ۴) در بعضی موارد برای اینکه ناراحتی خود را از انجام گناه نشان دهیم محل را ترک کنیم هدف ما در

آیا با این شیوه ها می توان همواره از انجام گناهان جلوگیری کرد؟

مثلا آیا می توانیم با صحبت کردن با کسی که به خرید و فروش مواد مخدر می پردازد و بسیاری را گرفتار اعتیاد می کند او را از تکرار این گناه بزرگ باز داریم؟

پس در چنین زمان هایی وظیفه ما چیست؟

فعالیت کلاسی

خیر با توجه به نوع گناه و خطا شیوه برخورد هم متفاوت است قاطعانه برخورد می کنیم و به پلیس و مسئولین مرتبط اطلاع می دهیم.



چند نکته مهم در باره امریه معروف ونهی از منکر

۱) برای حفظ آبروی افراد تا حد امکان نباید خطایشان را در حضور دیگران به آنها باز گو کنیم

۲) برای اینکه تاثیر امر به معروف ونهی از منکر بیشتر شود خوب است خودمان به آنچه می گوئیم عمل کنیم

۳) هر امر به معروف ونهی از منکری یک موفقیت است زیرا اگر به نتیجه برسد علاوه بر رسیدن به رضای خداوند به اصلاح اطرافیان و جامعه خود کمک کرده ایم و اگر به نتیجه نرسد به وظیفه خود عمل کرده ایم و از اجر و پاداش الهی بهره مند خواهیم شد.

فعالیت کلاسی

یک بار دیگر به منکرهای صورت گرفته و معروف های ترک شده در ابتدای درس توجه کنید
به نظر شما راه امر به معروف ونهی از منکر در هر یک از این موارد چیست ؟

۱) نخریدن چنین اجناسی و آگاه کردن دیگران

۲) تذکر دادن به خانواده ها برای خاموش کردن آتش

۳) محکم و استوار برخورد کردن و جلوگیری کردن از انجام کار

۴) تذکر دادن جهت درست کردن و جلوگیری از آلودگی هوا .

هر امر به معروف و نهی از منکری یک موفقیت است زیرا

اگر به نتیجه نرسد

به وظیفه خود عمل کرده ایم

و از اجر و ثواب خداوند بهره برده ایم

اگر به نتیجه برسد علاوه بر

رضایت الهی

اصلاح جامعه و اطرافیان خود کمک کرده ایم